

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus De Executoribus Vltimarvm Volvntatum duorum
celeberrimorum iurisconsultorum**

Canis, Johannes Jacobus

Constantia, 1593

VD16 ZV 2896

Kapitel

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63406)

36 *tem. † Secundo casu, vnus nequit expedire sine alijs ad instar iudicium vel eligentium: vt c. in bonæsi. de elec. Tertio verò casu similiter omnes debent requiri: sed si discordent, vel negligent aut suspecti sint, episcopus se interponet, vel cogendo eos consentire, ac concordare: vel substituendo, vel pauperiori gratificando, c. nos quidē. c. tua nos, & c. Io. de testa. & in authē. de eccl. titulis, col. 9. & l. si quis ad declinandā. C. de episc. & cle. & vide quæ addo in questione sequenti. vers. quinto.*

S V M M A R I V M

1. Executor adigere potest hæredem ad hæreditatis aditionem. In alteram partem, vide nu. 3.
2. Hæres cogi potest adire hæreditatem, à cõmissario agente nomine legata riorū fraudatorum.
4. Executor an & quando cogat hæredem adita hæreditate, ad soluendum.
5. Testator an ita testamentum condere possit, vt in eo sibi locum leges non vendicent.
6. Commissario competit officium Iudicis, etiam si nudus sit minister.
7. Actio in factum, datur, vbi alia non competit.
8. Delegati ad vniuersitatem causarum officium, non expirat lata sententia, & appellatione interposita: in speciali delegato secus. Limit. nu. 9. 10. 11. 12.
13. Executor an agere possit contra hæredem, vt
agat

DE EXECVT. VLT. VOLVN.

agat contra debitores, hæreditario nomine legatorum soluendorum.

14. Executor agere potest contra debitores hæreditarios. hærede id refugiente.
15. Executor an possit constituere procuratorē. disting. nu. 16.
17. Executor quas actiones intentabit: quando, quove nomine. & nu. 19.
18. Executori quando detur conditio ex lege.
20. Pauperū nomine agēs, non cogitur satisdare.
21. Debitores executori soluentes, an liberentur.
22. Executor habens vtiles actiones, an præferatur hæredi vel legatario habenti, directas.
23. Executors tenentur eos defendere, quorum nomine agunt.
24. Executor an legatarios & hæredes in bonorum possessionem mittere debeat. Et quid de fidei commissario vniuersali.
25. Hæres non debet capere de manu hæredis nisi fuerit institutus in re certa: quia tunc loco legatarij habetur.
26. Hæres an & quando teneatur de euictione.
27. Executor an vendere vel permutare rem poterit, non legatam, inuito hærede. disting. num. 28. & 29. 30.
31. Executorem non potest impedire hæres, quin impleat voluntatem defuncti.
32. Executors si quid vendiderint, permutarint ve, quæ & quod debeant interuenire. ibid. & nu. 33. 34. 35. & 36.
37. Executor si opposuit pactum in venditione rerum hæreditariarū, quod emptor retrouendat pupillis, emptor non poterit postea reuendere in præiudicium pupillorum.

§. Consultis autem collegis, executor agere
F 3 debet

debet quod multipliciter debet intelligi.

Primò, quod aget cōtra heredem, vt adeat.

Secundò, vt adita hereditate ipse heres soluat.

Tertiò, vt contra hereditarios debitores heres agat.

Quartò, vt nolente ipso herede agere, ipse commissarius agat contra ipsos debitores.

Et quintò, vt procuratorem sui loco constituat.

Et sextò, quibus actionibus. De quibus per ordinem videndum est, Et primò quidem.

In prima questione videtur dicendum, quòd executor cogere possit heredem ad adeundam hereditatem. † Primò, quia non valent in testamento disposita, velut tutela & executio, nisi hereditas sit adita: vt l. si nemo. ff. de testa. tutela. Et eodem modo nō valent disposita, si hereditas ab intestato non adeatur l. 2. ff. de fideicom. liber. l. si. in princip. ff. de manu. testamen. l. qui filio. §. 1. & ibi not. ff. de heredi. instituendis. insti. de eo. cui libe. causa bona adi. §. 1. l. quod purè in fin. ff. quando di. leg. cedat. Item quia recusatio hereditatis adeunda fieri videtur

videtur in fraudem legatariorum: vt dicit decret. Ioannem Frangepanem. de test. & ideo sicut heres cogitur ad instantiam fideicommissarij: vt l. ille à quo §. tempestiuum l. nam quod & l. non omnis. & l. cogi. §. generaliter. & l. quia poterat. ff. ad Treb. c. Ray. extra de testa. sic poterit † cogi à commissario agente 2 nomine legatariorum fraudatorum: vt lege prima & 3. C. si quis omissa causa testamenti & lege prima in principio & §. fin. & .l. licet. ff. eodem titul. & istam partem videtur sequi Spe. in. §. nunc verò aliqua. ver. quid si heres scriptus, & hoc casu heres scriptus, qui repudiavit etiam beneficio legis vel restitui. in integrum, poterit adire, maxime rebus in statu suo manentibus: vt. C. de iur. & fac. ign. l. 2. & 3. C. de repu. here. l. si. ff. de mino. l. quod si minor. §. Scauola. et ff. de his, que in frau. cred. l. qui aut §. si seruū. & §. pen. & l. ait §. si quidē eo. ti. secūdu unā opi. In † cōtrariū 3 verò, quod cogi nō possit, facit. l. nec cui C. de iure deli. l. 3. §. inuito ff. de bō. pos. l. 1. §. deniq. ff. de aq. plu. ar. l. fluminū. ff. de dā infe. C. de impub. et alijs subst. l. 3. C. si quis omis. cau. test. l.

si quis in principi. Sed prima opi. verior est. Nec obstant. iura proximè dicta, quia verum est, quod non cogitur ab executore propter instantiam sui, sed propter instantiam tertij. Tu verò melius dic, quod hæres rogatus restituere totam hereditatem, saltem in usus pios potest cogi. sed rogatus restituere partem, non: ut in secunda opinio. sed legatarij vel executorij bene poterunt agere actione utili.

In secunda verò questione, plures etiam sunt
 4 opi. † gl. enim in l. si quis in prin. ff. de leg. 2. videtur tenere, quod non habet actionem: ut l. Lucius. §. Mencia duos filios. ff. ad Tre. & l. filio. §. mater ff. de adi. leg. idem tenuit Gui. de cu. in l. nulli C. de epis. & cle. & Io. An. in addi. Spe. §. nunc aliqua. versi. notandum id est, quia nemo potest agere ex testamento, nisi cui debetur: ut ff. de regu. iur. l. nemo alieno. sed executori non debetur legatum: quia est nudus minister, & non habet mandatum à legatorio, cui debetur. Item, quia nullus agit, nisi qui habet adminiculum iuris, quales sunt tutores, curatores & executores ad pias causas: ut ff. de
 neg.

neg. gest. l. qui aliena §. quanquam, ff. ad Tre. l. Lucius. §. Menia, sed talis executor non habet iuris adminiculum, neq; à mandato testatoris, qui nequid hoc facere, vt ff. de manu. testa. l. testamen. tutela. ff. de iure dot. l. si ego. §. si res
et expressius. ff. de testamen. tutel. l. iure nostro vbi mater non potest esse tutrix, licet testator hoc mandet. † Et ideo dicitur, quod ne-

5

mo potest facere quod l. in suo testamento sibi locum non vendicet. vt l. nemo potest ff. de leg. 1. et c. requisisti. §. secus autem de testa. Ad contraria verò respondent, quod ibi non est iuris adminiculum. Sal. verò in d. c. nulli. tenet contrarium: per illum tex. quia sicut lex dat istam potestatem: ita debet posse testator per. §. disponat. in auth. de nup. col. 4. Item secundo. quia testator concedit etiam actionem ex testa. vt l. 1. et 2. C. communia de lega. Nec obstat l. iure nostro, quia loquitur in muliere, cui est interdicta administratio propter sexus fragilitatem, Item, quia ibi posset graue damnum pupillis euenire: quod nõ esset in casu nostro. † Bal. 6
verò in d. l. nulli ex mente Dy. putat, quòd commissario, etiam si nudus minister sit, competat

F 5 officium

officium iudicis: per l. Quintus. ff. de adi. leg. quod placuisse dicit Old. per l. si verò non remu. §. fin. cum l. sequen. ff. man. fam. l. quidam test. §. si scriptus. ff. de lega. 1. Non obst. l. Lucius. §. Mania. quæ dicit non dari act. quia, intelligitur de natina: sed non prohibet officium iudi. quod non procedit à radice oblig. sed ab æquitate: vt l. qui per collusionem. ff. de act. emp. In hac re dicendum videretur, quòd si verba dirigantur ad iudicem, quod detur officium iudicis: vt l. si soror. C. de colla. si ad partem, oritur cõdict. ex l. vt l. 1. ff. de cõdict. ex lege & ita tenebat Azon. & Vbert. & Specu. §. nunc aliqua. ver. illud etiam queritur. & placet Paul. in legatis p̄ys. & Ang. in consil. 125. in princ. vltim. col. † Alij, quòd competat actio in factũ, quæ datur. vbi alia non competit: vt l. quoties. ff. de præscri. verb. & l. sancimus. C. de sacro. san. eccl. Sed non placet: quia illa datur ex contractibus in-nominatis: vt d. l. quere. Et quando alia non competit, nonnulli distinguunt. Aut est executor ad vnã causam, vel rem: & non habet de iure ciuili actionẽ. Aut est generalis: & habet act. sic & delegatus ad vniuersitatẽ call-

farū, in delegando maiorē habet auctoritatem
quā delegatus ad unā causam tātūm: vt l. à iu-
dice C. de iudi. † Item quia officiū delegati ad 8
vnīuersitatē causarū, nō expirat lata sentētia,
¶ appellacione interposita, imò durat: vt l.
neq. C. de proc. sed in speciali delegato bene
expirat: vt l. si actor. C. de appel. Ego in hac
cōtrouersia non recederē à prima regula, quam
tenet etiam Alex. de Imo. in cons. 170. in prin.
2. partis per iura hic allegat. Fallit, † primò in 9
legatario vel fideicō. ad pias causas l. nulli C. de
epis. ¶ cle. ¶ ibi glos. l. si quis ad declinādā
eo. tit. ¶ decret. Io. Frangepa. ¶ idem putat
gl. in d. l. si quis Tit. in quolibet leg. pro anima,
facit l. si quis sepulch. S. funus. ff. de religio. † Fal 10
lit 2. in causa alimētorum quæ est æquē fauora-
bilis, sicut pia: vt l. alio. ff. de alim. ¶ cib. leg.
Fall. 3. vbi testator. † perciperet lucrū ex ex- II
pressa uolūt. testatoris puta quia ex 200. eroga-
bat sola 100. vel ex tacita, puta quia falcidiā
lucratur: quia tunc pōt agere, ut l. si leg. ff. de
leg. 3. ¶ ar. à contra sensu. l. si quis à pluribus.
ff. de leg. 2. ¶ placet Bart. in d. l. si quis Titio
¶ ratio secundum docto. est, quia tunc non
est nudus minister, sed habetur loco legatarij,
¶ sequi.

¶ sequi.

& sequitur Sal. per. l. si seruus leg. §. cum quid
 ff. de legatis 1. & l. mulier. quæ ad hoc est no.
 secundum Iac. de Arena. ff. de do. inter virum
 12 & vxo. & idem, si esset cohæres, Fallit & quar-
 to, vbi testator expressisset, quod volebat ipsū
 executorem mouere actiones: vt l. si à pluribus
 ff. de leg. 1. & l. si filij. §. Papi. ff. fa. ercisc. &
 l. quidam. §. si scriptus. ff. de lega. 1. & debet
 testator dicere sub hac forma, secundum Spe.
 in d. §. nunc aliqua. vers. notandum, dans tri-
 buens dicto executori plenam atque omnimo-
 dam potestatem atque generale mandatum, cū
 libera administratione exigendi, petendi, & re-
 cipiendi ab hæredibus infrascriptis: vel etiam
 à suis debitoribus: quibus voluerit sufficientem
 & integram pecuniam pro prædictis omnibus
 & singulis exequendis: & contra eos habeat
 causam agendi, & ipsos cum effectu conueni-
 endi: & mandauit dictis hæredibus, quod dictā
 pecuniam sine lite & molestia ipsi executori
 dent, & tradant. Alioquin pœnæ nomine eos
 damnauit in 10. ipsi executori recipienti legati
 nomine applicandis. & prædicta omnia execu-
 tioni mandari præcepit. Et idem putant Mo-
 dèrni

derni, si solum dixerit in test. quod suis execu-
dat potestatem agendi, petendi, & vendendi.
Canonista tamen putant quod de iure canonico
semper est. pium voluntatem testatoris imple-
ri, & ideo Inno, & Host. & in c. Ioannes, de
testa. putat, quod semper taliter agi poterit, quod
etiam Sali. videtur esse secutus.

In tertia quaestione, vtrum executor
possit agere contra heredem vt cogat eum ¹³
agere contra debitores hereditarios, vt de
illis pecunijs exactis legata soluantur: quibus-
dam visum est, quod sic: quia nisi heres hoc
faciat fore videtur in culpa vel dolo, pro qui-
bus iusta ratione videtur posse in iudicio con-
ueniri: vt l. si legatarius, à quo. ff. de legatis
3. & l. si seruus leg. §. cum quid. ff. de leg. 1. &
l. si cui. ff. de liber. ope. Quod in. gnunc. aliqua.
ver. sed an execut. vel legata. spe. non videtur
habere plenum effectum per l. nam quod. §. non
omnis & l. cogi. ff. ad Treb. l. si seruus. §. qui
margaritam, ff. de leg. 1. Ratio est: quia qui te-
netur, quod habet actiones, si non vult agere,
cedendo liberatur, & ita hic heres faciet: vt
institu. de lega. §. cum aut, & l. si sic legatū §.
1. ff. de

15 1. ff. de lega. 1. † In quarta quæstione fit dubium, utrum herede nolente agere contra debitores hereditarios, executor cõtra ipsos agere, ac deniq; possit ipsos exigere. Et Azo. Ros. Abb. Ang. Iulia. & Spec. in. §. nunc aliqua ver. illud etiam quæritur, si nomẽ debitoris, tenent, quod sic: per l. nulli, sæpius alleg. & in auth. de eccle. tit. §. si quis aut. & quia in simili potest agere curator datus bonis: vt l. 2. 1. respon. ff. de cura. bo. dãdo, et l. 1. in prin. ff. de his, quæ in fra. credi. & in simili potest prepositus orphano. ut in auth. de eccl. ti. §. si. et l. orphanotro. C. de epi. et cl. facit l. 4. ff. de fideius. et l. Caius. ff. solu. matr.

15 Quinta quæstio † est, nunquid executor possit constituere procurat. Et multi putauere, quòd non: maximè, antequam lis ab eo sit contestata quia citra contestationem hoc nequeunt: vt l. neq; C. de procuratoribus sed ibi ad iudicia, nõ autem ad negotia. Item quia eius electa videatur industria, nõ debet per alium administrare. c. si. de offi. deleg. & l. inter artifices. de solu. Sed dico, quòd licet sit requisita industria ad eligendũ, vel distribuendum, non tamen electa est ad agendum vel exigendum.

Item

Item tertio, quia causa, in qua est executor, non videtur propria, ex quo commodum nõ est habiturus. l. si quis. ff. de leg. 2. & l. 1. §. in propria ff. quãdo appel. sit. inuito, nec debet posse procu. constituere: vt l. 1. ff. de proc. Et hanc opi. tenuisse visus est Odo. Sed tamen posset dici propria respectu animæ p̄ q̄ officij: vt. §. si no. in auth. de heredi. & fal. col. 1. Spe. tamẽ in. §. nũc aliqua. versi. sed nunquid ante litem Bal. in. l. si quis ad declinandã. in fi. C. de epis. & cle. & l. id, quod pauperibus, in. 6. q. quartæ partis. Sali. & Pau. in. l. nulli. q. 8. tenuere contrarium. Nã taut est executor non merus, sed habens emolumentum & commodũ pecuniariũ & potest sicut quilibet alius: vt. d. l. si quis ad declinandam ad fi. & l. sed si unius. §. Iulia. ff. de iniur. Aut non habet commodum pecuniarium, & poterit: sicut regulariter potest quilibet procu. ad negotia: vt. l. si procu. §. 2. ff. manda. Secundo, quia talis agit suo nomine, vt dicam in sequenti quæst. merito poterit etiã procuratorem constituere: vt. l. 1. C. de acquir. pos. l. sed si vnus. §. pro cura. ff. de iniur. Et tertio, quia speciale videtur fauore piæ causæ, vt dispense-

tur

tur contra omnia iura contraria, & res peragatur sine cunctatione: vt dictis iuribus quam paulò videatur rectius, quod executor constitua. actorem: per d. l. neque. de procura.

Sexta quæstio est, quas actiones intentabit
 27 & quando & quo nomine. † In qua q. glo. in l. nulli, se breuiter expediuit, dicens competere condi. ex l. nulli vel officium iudicis. sed ex mente canonistarum non curatur subtilitas actionis: vt c. dilecti. de iudicijs. sed secundum Legistas oportet late distinguere. Nam in casibus in quibus executor potest agere ratione comodi proprii, vel expressa voluntate testatoris hoc permittentis, tunc ipse habet tres actiones: ex testamento actionem in rem, & actionem hypothecariam. sicut habent ceteri legatarij vt l. 2. C. communia de lega. §. sed non vsque. insti. eo. tit. l. cum filius. §. varijs. ff. de leg. 2. & in spe. de pet. & acti. §. sequitur. ver. illud verò & in spe. de testa. §. i. versi. & no.
 18 quod, secundò † verò casu, quando executor nõ sentit commodum sed est nudus minister, tunc datur condi. ex l. nulli, C. de epis. & cle. vel officium iudicis: ex mente Dy. & Bal. vt supra

præ dixi. & istud videtur regulare, adita hæ-
 reditate, vel ex testa. aut ab intestato, † qua 19
 confirmantur ipsa legata: sicut supra dixi. Se-
 cus autem, vbi legatum fideicommissarij non
 exigit additionem, pro validitate. vt not. in l.
 causa, quam C. de fideicom. & not. in S. nunc
 aliqua. ver. sed pone, quòd ex eo testamento. &
 in his casibus agunt executores proprio nomi-
 ne, ex quo ratione officij proprium prætendunt
 interesse. vt tenet Bald. in l. id, quod pauperi-
 bus. C. de episc. & cle. in s. q. secus autem, si
 agerent nomine ipsorum legatariorum vel hæ-
 redum: quia tunc in tentarent actiones vtilis,
 quæ à pijs legatarijs & hæredibus directe cõ-
 petebant: quasi à lege videantur sibi cesse, vt
 l. 1. C. de act. & obli. & l. 1. in fin. ff. de insti-
 toria. & ista videtur placuisse Bart. in l. si
 quis Titio. ff. de lega. 2. & Paul. ac Rapha. fa.
 d. l. nulli. quia dominus in euangelio Matthæi,
 dicit de pauperibus: quod illis † fecistis, mihi 20
 fecistis. nec exigitur satisfactio, cùm agunt no-
 mine pauperum, qui à lege videntur habere
 mandatum l. nec satisfd. ff. rem. ra. habe. Ex
 quo sequuntur duo corrollaria. † Primum, quòd 21
 G debitores

debitores soluentes talibus executoribus, consequuntur plenam liberationem: quia licet actiones directa via transeant in heredem: ut in toto ritu. C. de here. actio. & C. ut actiones & ab heredibus & contra hered. & l. si filius. ff. de pactis. ita, quod ipsis & non alijs debeat fieri solutio: ut c. causa testa. de iureiur. l. si alieni num. ff. de solu. tamen illa regula locum non habet, quoties quis habet licentiam exigendi quia tunc contingit liberatio: ut l. si à pluribus. ff. de lega. 1. & l. liberto. §. largius. ff. de an. lega. facit. l. quoties. ff. de admitt. & l. 1. §. item periculum. ff. de ven. in pos.

22 mit. Secundum corrolarium, est, quod si concurrat in agendo heres vel legatarius habens directas: ut l. cum heredes. ff. de acquir. pos. & executor habens vtilis: ut l. 4. C. de noua. quod preferetur habens vtilis: cum ipse possit exactam pecuniam ab herede auferre: ut dixi supra per l. si legatarius, à quo. 1. respon. ff. de lega. 3. & l. si seruus §. qui margaritam. ff. de lega. 1. & l. Imperator. in prin. ff. de legat. secundò. Quod intelligo, nisi subisset iusta causa non soluendi executori propter inopiam

inopiam vel aliam suspicionem: quoniam aut non soluet, aut exiget cautionem: & ita not. Specu. §. nunc aliqua. ver. sed an debitor hereditatis. & versi, quid si debitor. † Si executorum agentes pro legatarijs vel pro heredibus ab ipsis debitoribus vel heredibus fuerint reconuenti, tenebuntur iisdem executores eos, pro quibus agunt defendere: vt l. si quis ad declin. §. vbi. circa fin. C. de episcop. & cleric. & l. liberto ff. de annu. lega. & l. Firmio §. 1. ff. quando di. leg. cedat. sicut etiam tutor defendere tenetur pupillum suum, & actor vniuersitatem vt C. de admit. tutor. l. tutores debita. & l. fin. §. omnem. & l. 2. 1. respon. ff. de curat. bonis dando.

Reliquum est, † vt executor ipsos legatarios in bonorum possessionem inducat, si liquidum fuerit, quod erat ab heredem prestandum: vt in toto titul. C. vt in possessionem legatorum. & l. si legatorum. cum l. sequente. ff. eod. titul. Et eodem modo inducet in possessionem heredem, vt legata soluere possit. Parique modo inducet fideicommissarium vniuersalem: vt §. nunc aliqua

aliqua. versic. sed quid si reliquit omnia. &
 25 versic. sed pone. † Sed Bald. in l. id, quod pau-
 peribus. in q. 16. quartæ partis dicit hoc mini-
 mè verum fore: quia hæres non debet capere
 de manu executoris, nisi quando esset institutus
 in re certa: quoniam tunc habetur loco lega-
 tary: vt l. quoties. C. de hæredi: instit. & l.
 sed si in conditione. circa fin. ff. de hæ. insti. Et
 similiter in 17. q. quartæ partis, dicit quòd re-
 stitutio vniuersalis similiter nõ debet fieri per
 executores, sed per hæredem vniuersalem, &
 ei coheret. vt l. si mulier. §. ex asse. ff. de iure
 dotium. Non obstat, quod dixit Spec. quia illa
 intelliguntur de resti. facti: non de restitu. iu-
 ris secundum Bald. Quinimò ipse dixit, quòd
 executor tenebitur dare vel dari facere ipsi
 legatario instrumeta, quæ ad rem legatam per-
 tinere videbantur: argum. l. sicut C. de libe-
 cau. & l. prædiorum secundum vnum intelle-
 ctum. ff. ad leg. fal. & tenet Specu. in §. nunc
 aliqua. versic. sed queritur, an hæres vel di-
 26 sributor teneatur. † Non ob. l. instrum. C. de
 fideicommiss. liber. vbi hæres tenet ipsa instru.
 & dat execut. legatario: quia ibi erat legata-
 tantum

tantum pars minor prediorum, & maior pars
 remanebat penes heredem. Nec obstat. l. Ti-
 tius heres. & l. credito. ff. de actio. emp. ubi
 tenetur exhibere. & non dare: quia ibi heres
 tenetur de euictione: sed executor non tenetur
 de euictione, merito debet dare. facit in argu.
 l. cedere. in fin. & l. seq. ff. fa. ercis. & l. si
 tabula. ff. de fide instrum. Cauebit tamen exe-
 cutor de euictione in bonis heredum, ex quo
 mandatum habet. Et ex pluribus rebus, quas
 habent heredes dare poterunt, quam volet:
 ipsis tamen vocatis heredibus: vt not. Barto.
 in d. l. alio. † Si res, quæ in bonis testatoris vel 27
 heredis legata non fuerit, sed alia, vel pecunia,
 videndum est, an executor illam vendere po-
 terit: vel aliàs permutare? Videbatur plerisq;
 quod non: vt l. alio. ff. de alimen. & ciba. le-
 ga. Alijs verius videbatur fortè contrarium:
 quia orphanotrophus vendere ac alienare po-
 test vt l. orphanotrophus. C. de epis. & cleri.
 Item œconomus. 10. q. 2. hoc ius porrectum. C.
 de prædijs minorum. l. ob es. facit in arg. l. siue
 generali. ff. de iureiur. l. fin. C. de cura. furio. §.
 fin. & §. siue authen. in authen. de eccl. titul.

col. 9. Item, quia similiter obseruatur in tutore
 & curatore: vt ff. de cura. bon. dan. l. 1. &
 fin. & l. prator. §. his verbis. ff. de bonis au-
 tho. iudi. pos. & l. si quis ad decli. C. de episc.
 & cler. Ex dictis omnium talis est adhibenda
 28 distinctio. † Aut est executor particularis ad
 soluendum, vel exigendum, vel diuidendum:
 & certum est, quod talis non vendet, neq. alie-
 nabit: nisi aliter sit sibi à testatore permissum:
 vt d. l. alio. quoniam si est data sibi potestas
 vel licentia vendendi, talis poterit, si expedie-
 rit permutare pro re distribuenda: quoniam
 licet ista verba, quando loquimur in iudice,
 strictè intelligi debeant: vt l. pupillorum. §.
 si prator. ff. de rebus eorum. tamen in commis-
 sario vel executore potest intelligi largè, vt
 comprehendat permutationem dationem in-
 solutum, & omnem alium contractum & cau-
 sam, per quam voluntas defuncti adimpletur:
 vt l. sicut §. veditio. ff. quib. mod. pig. vel hy-
 pothec. soluitur. & l. statuliberi à ceteris. §.
 quintus Mutius. ff. de statulibe. † Si verò est
 29 executor vniuersalis seu generalis (quod est
 quando pauperes sunt instituti, vel nullus est
 institua-

institutus, sed solum executores sunt dati ad
 distribuendū: vt d. l. alio. cum glos. & l. de-
 niq; §. interdum ff. de peculio legato. & per
 Innocen. in c. cum tibi de testa. & Ros. in li-
 bel. sub titul. de act. ex testa.) tunc isto casu
 videtur esse in arbitrio ipsius executoris dare
 ac soluere ipsis pauperibus rem qua ipsius fue-
 rat testatoris in eiusq; reperta hereditate per
 l. cum pater. ff. deleg. 2. quoniam ipsa vide-
 tur succedere loco precij, sed non potest eligere
 aliam rem non hereditariam: vt disputando
 tenuit Bar. in l. alio. ff. de ali. & ciba. lega. &
 Bal. in 10. & 11. q. quartæ partis suæ repe. in l.
 id, quod pauperibus. C. de episcop. & clericis.
 † Item, in eius arbitrio erit vendere rem, que 30
 reperta est in hereditate testatoris & pretium
 legatarijs erogare: quia testator qui dedit eum
 executorem, videtur omnia dedisse, sine qui-
 bus id officium nõ posset impleri: vt l. ad rem
 mobilem. & l. ad legatum ff. de procur. l. 2.
 ff. de iurisd. om. iudi c. 1. de offic. delega. Et te-
 net Spec. in §. nunc aliqua versi. sed an execu-
 tor vltimæ voluntatis. & gloss. & Sali. in l. si
 quis ad declinandā. C. de epis. & cler. Et facta

venditione ipse executor potest transferre do-
 minium & possessionem in emptorem, etiam
 invito herede: per not. in l. 2. C. quando decre-
 31 to opus non est. & d. l. alio. † Ratio est: quia
 heres non potest facere, quin executor impleat
 desiderium testatoris: argu. l. si eo. §. 1. ff. de
 iure do. & l. cum pater. §. merito. ff. de lega. 2.
 Quanquam Bal. in 18. q. 4. part. in d. l. id quod
 pauperibus. dicat, quod imò executor hoc face-
 re non potest, nisi discedat heres de possessione:
 & alter ingrediatur: vt l. fistulas. §. fundum.
 ff. de act. emp. argum. l. si quis prohibuerit. ff.
 de publi. Debet ergo talis emptor agere coram
 iudice, quod eius auctoritate mittatur in pos-
 sessionem: vt l. qui vniuersas. §. item, cum præ-
 tor. ff. de acqui. poss. Alioquin ipse commissa-
 rius non poterit per executores expelli: vt l.
 non ex singulis. ff. de rez. iur. Sed prior opinio
 videtur magis iuridica, per ea, quæ superius
 sunt prædicta.

Venditio tamen facta per dictos executores,
 32 debet habere aliquas qualitates. † Prima, quod
 ipse heres debet esse prius requisitus, vt ven-
 dat, quod si constitutus in mora nõ fecerit, ha-
 bebit

bebit locum potestas executoris.

Secundò requiritur, vt pecunias † redactas 33
soluat: non autem conuertat in suos vsus: vt
d. l. alio. vel non vendat fraudulentè suis pro-
pinquis. Si autè bona fide suis propinquis ven-
deret, tolerari posset: vt tenet Bald. in repe. l.
id, quod pauperibus. in 7. qō. 4. part. & alle:
not. per se in authen. quibuscunq̄. modis. C. de
sacr. san. eccle.

Tertiò requiritur, quòd † ipse executor fa- 34
ciat sibi exhiberi res hereditarias, vt non te-
merè procedat ad venditionem rei magnæ pro
parua summa: sed potius equalentem arbitrio
boni viri: quoniam licentia vendendi sibi à
iure tributa, in l. si quis ad declinandam. C. de
epis. & cle. non debet intelligi de potestate li-
bera & absoluta, quæ conceditur quibuslibet:
vt l. fideicommiss. liber. ff. de fideicommiss. li-
ber & l. procu. cui libera. ff. de procur. & l. i.
ff. de testa. mili. sed debet intelligi de pote-
state limitata & importante arbitrium boni
viri: vt l. fideicommiss. §. quæ nquam. ff. de le-
ga. 3. l. i. C. de sacr. san. eccle,

† Quartò requiritur, quod vendat præsen- 35

G s te pe-

te pecunia. Ex quo sequitur, quod non potest
 habere fidem de pretio sicut nec fiscus vel eius
 procurator: ut l. si procu. cum ibi not. de iure
 fisci. & sicut executor sententiæ: ut l. à duo
 Pio §. empto. ff. de re iu. nisi fortè talis execu-
 tor habeat mandatum cum libera ad venden-
 dum: quia tunc posset, si ageret bona fide: ut l.
 qui Romæ §. Callimachus. ff. de verb. oblig. Et
 36 similiter † non proficeret instrumentum con-
 fessionis de recepto, cum pecunia non est præ-
 sens nisi addatur in instrumento, quòd re vera
 habuerunt & receperunt in præsentia notarij
 & testium: quia per talem confessionem non
 impleretur causa satisfactionis legatorum: ut l.
 sed Iul. §. proinde. ff. ad Macedo. l. si ex cau.
 C. de non nu. pec. l. 1. §. quid si litera. & §. quid
 si mutuam. C. si in frau. patro. Addit tamen
 Sali. quòd talis vendens non indiget decreto,
 etiam si heres sit minor l. 3. C. quando decreto
 37 opus non est. † Item adde, quòd si executor in
 venditione opposuit pactum, quòd emptor re-
 trouendat pupillis, quòd nõ poterit postea ven-
 dere in præiudicium pupillorum: ut tenet
 Alex. vol. 3. cons. 35.